

معرفی رشته اقتصاد

هر چند همه جنبه های حیات انسانی، بنحوی دریکدیگر تاثیر و تاثر دارند؛ اما اقتصاد در این میان از ویژگی خاصی برخوردار می باشد. اقتصاد صحیح و پویا، امکانات وسیعی برای رشد سایر استعدادهای انسانی فراهم می سازد. لذا اقتصاد در شمار مسائل مهمی که انسانها باید درباره آن به تحقیق و بررسی بپردازند؛ قرار می گیرد. حتی گسترش زمینه های خدانشناسی و تکامل معنوی تا حدی به امور اقتصادی بستگی دارد. امروز سردمداران شرق و غرب زندگی و حیات اقتصادی را تنها هدف برای افراد معرفی می کنند و رمز سعادت و موفقیت نظام سیاسی خود را نیز در رسیدن به اهداف اقتصادی می دانند. چنانکه عامه مردم نیز موفقیت و عدم موفقیت در حل مشکلات اقتصادی را به عنوان رکن اساسی توانمندی دولت ها می دانند.

دین مبین اسلام، دینی جامع و دارای برنامه منسجم و هماهنگ در تمامی ابعاد زندگی بشری است. یکی از ایده های مطرح در عرصه علوم و معارف اسلامی، جهت دار بودن علوم و وابستگی آن در چگونگی نگرش به دنیا و انسان است. این تفکر به خصوص در علوم انسانی و به ویژه در اقتصاد مطرح بوده و می باشد. بنابراین هم بر اساس نیاز واقعی و هم بنابر تفکر عمومی ضرورت بحث و پژوهش در اقتصاد آشکار می شود. برای حفظ عقاید مسلمانان و جذب سایر ملتها بسوی اسلام ارائه تصویری درست از الگوی سالم و پویای نظام اقتصادی اسلام؛ لازم است. البته لازم است که ثابت شود موفقیت در اقتصاد یگانه معیار کمال انسان و یا توانمندی دولتی نیست.

از مصادیق روشن کارهای پسندیده و معروف، آموزه های عدالت گستر و مناسب با شأن و کرامت انسانی اسلام در عرصه اقتصاد است؛ چنان که استمرار حاکمیت نظام سرمایه داری در کشورهای اسلامی به ویژه ایران از مصادیق بارز کارهای ناپسند و منکر به شمار می رود. گواه این سخن، بیان گهربار حضرت امام خمینی قدس سره است که تحقق آموزه های اقتصادی اسلام را به صورت مسئولیتی خطیر متوجه همه اندیشمندان مسلمان می داند:

بر عهده علمای اسلام و محققین و کارشناسان اسلامی است که برای جایگزین کردن سیستم ناصحیح اقتصاد حاکم بر جهان اسلام، طرح ها و برنامه های سازنده و دربرگیرنده منافع محرومین و پابرنه ها را ارائه دهند و جهان مستضعفین و مسلمین را از تنگنا و فقر معیشت به در آورند؛ البته پیاده کردن مقاصد اسلام در جهان و خصوصا برنامه های اقتصادی آن و مقابله با اقتصاد بیمار سرمایه داری غرب و اشتراکی شرق، بدون حاکمیت همه جانبه اسلام میسر نیست و ریشه کن شدن آثار سوء و مخرب آن، چه بسا بعد از استقرار نظام عدل و

حکومت اسلامی، همچون جمهوری اسلامی ایران، نیازمند به زمان باشد؛ ولی ارائه طرح‌ها و اصولاً تبیین جهت‌گیری اقتصاد اسلام در راستای حفظ منافع محرومین و گسترش مشارکت عمومی آنان و مبارزه اسلام با زراندوزان، بزرگ‌ترین هدیه و بشارت آزادی انسان از اسارت فقر و تهیدستی به‌شمار می‌رود.

از این رو است که بزرگانی چون شهید آیت‌الله محمدباقر صدر با هدف تدوین و ارائه مکتب و نظام اقتصادی اسلام، پرچم اقتصاد اسلامی را برافراشته و راهی نو برای متفکران اسلامی را نشان داده‌اند.

یکی از ارکان کمال جامعه انسانی تاثیر تقدیر و تدبیر در معیشت فردی و جمعی است. یعنی در دو سطح خرد و کلان که البته نیازمند ابزار است. و ابزار آن علم اقتصاد می باشد. تحصیل این کمال نیز متقوم به دو رکن تفقه در دین و تخصص در علم اقتصاد می باشد. لذا همتی والا و عزمی راسخ می خواهد تا این دو کمال را به هم پیوند زند و مبانی ناب اسلامی در زمینه اقتصاد اسلامی را برای همه بویژه اندیشمندان اقتصادی و تشنگان معارف اسلامی؛ به زبان روز تبیین نماید.

در این راستا، فعالیت‌های پژوهشی گروه اقتصاد مؤسسه، هم‌زمان با آغاز دوره‌های آموزشی و از سال ۱۳۷۰ صورت گرفت؛ اما به‌طور رسمی این گروه از آبان‌ماه سال ۱۳۷۹ فعالیت خود را آغاز کرد. در ابتدا این گروه با سه گرایش اقتصاد اسلامی، اقتصاد پولی و اقتصاد توسعه به تربیت دانش‌آموختگان حوزوی پرداخت که تعدادی از آنها در مقطع دکتری فارغ‌التحصیل یا مشغول به تحصیل هستند. از آثار منتشره گروه اقتصاد می‌توان به کتاب‌هایی هم‌چون: فرهنگ اسلامی در توسعه اقتصادی، بهره و ماهیت اقتصادی آن، شاخص‌های توسعه اقتصادی از دیدگاه اسلام، اشاره کرد. همایش «ربا در نظریه و عمل، چالش‌ها و راه‌کارها» نیز توسط این گروه برگزار شد که کتابی با همان عنوان در دسترس مخاطبان قرار گرفته است.

اکنون نیز گروه اقتصاد در نظر دارد به منظور فراهم نمودن زمینه برای پژوهش‌های اقتصاد اسلامی و نیل به نظریه پردازی در اقتصاد اسلامی و کار در زمینه مسائل و مشکلات اقتصاد ایران و حرکت به سمت استخراج الگوی توسعه اسلامی رشته فلسفه اقتصاد اسلامی در مقطع دکتری و دو گرایش فقه الاقتصاد و اقتصاد توسعه با رویکرد اسلامی - ایرانی را در مقطع کارشناسی ارشد برگزار نماید.